

En més dretos sense dretos.
En més dretos sense dretos.
Les dretos individuals son
imprecipitables, legítims
i inalienables. e
Legistar la Llibertat balt
pouent de garantir, es co-
metre atencat contra ella. e
La Llibertat propi acaba ell
abent comença la Llibertat
ajena. En llet, donchs, el
individuo far tot lo que no
perjudiqui a un altre. e
La resignació que produeix
les religions no es més que
la fórmula del engany ab
que's pretén persegur la in-
justícia social en lo mon. e
Les religions son causes
d'aberració que viden de la
causa d'admetre capitula en
la terra, assegurant pagu
atencats interessos al cel.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa lo principi libe-
rals més avensat, com
avensat de cap mon. e
La TRAMONTANA es una
religiosa de tota la in-
dignitat, perquè tota del
igualment "coloms" y ho-
procedes para la dignitat y
la intelligencia humana. e
La TRAMONTANA es política
defensa sempre al més ab-
lutat contra l'idee roman-
cari, y tota la pignonia
d'una gran reforma social
que transformi l'idee del
ser del productor, unq
repodis el capitalisme. e
La TRAMONTANA es est-
abillada a cap partit, servit
los interessos generals de la
llibertat sense compromisi
al preconcepte de social.

La salut del poble
es la suprema llei

La TRAMONTANA es lo periòdic que 's publica en idioma català
més avensat en idees polítiques, relligioses y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessita

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ Espanya, 1 peseta trim-^{est}re.— Extranjer, 2 Las suscripciones se pagan por adelantat</p>	<p>ADMINISTRACIÓ : carrer de Ponsat, 1, 1.º : BARCELONA Pels pagus s' admeten llibreries del Giro Mètro, lletres de Heli cabre y setles de 15 céntims. No s' admeten llibreries especials de periòdichs</p>	<p>PREUS DE VENTA Número solt, 5 céntims.—3e exemplars, 1 pta. Surf d' illa postabament cada divendres</p>
---	--	---

UN DILUVI CLERICAL

Creient matar al pagés
que bufa en LA TRAMONTANA,
veyento sota tal pes
ja hi ballan una sardana.

ADVERTENCIA

La nova tongada de furiosas persecucions que s' desencadenen contra La TRAMONTANA nos posa en lo cas, no ja de suplicar, sino de demanar casi ab exigencia que tots nostros deutors, sobre tot los atrassats de temps, se posin al corrent de sos pagos, so pens d' exposar-nos a tenir de suspendre la publicació del periòdic per culpa d' ella.

Quan nosaltres aguantem ab la fermesa que ens caracterisa la bandera de la llyuya de la llibertat contra la reacció y ocupem lo lloch de més perill en aquest desigual combat del qui té tot lo poder y totes las influencias a son favor contra la quins no tenim més armes que nostros arrelatadas concivencions, no es gran cosa que demanem als correligionaris deutors, no ja que fassin un sacrifici, sino que tan sols compleixin un obligació de pagar sos deutes ab nosaltres; deutes que, per altra part, ells ja tenen cobrats ab la generancia que 'ls correspon.

Y advertim als que no ho fassin aixís en mitj de la angustiosa situació que atravessam, que sos noms serán exposats a la Gubia del periòdic per escarment de presents, passats y futurs mals pagadors.

MÉS DENUNCIAS!

Per si no fossin prou las tretze ab que forem obsequiats pel dia de Sant Pere, lo diumenje darrer reberem altra vegada la visita del jutjat de guardia, que 'ns feu saber que 'l número de la setmana passada havia sofert tres noves caricias fiscalcas per dos sueltos de Mal temps y una cantarella.

Aquestes tres denuncias, com las tretze primeras, son totes motivadas per la publicació de traballs de caràcter lliurepensador ó anticlerical, ja censurant la conducta de certs lets dels que vestixen sotans, ja analisant ó fent la crítica d' algunes anomenadas catòlicas.

De modo, que 'ns tornem a trobar com ja 'ns havem trobat altres vegadas: mentres que en lo terreno politich y en las qüestions socials hi ha alguna mica de llibertat pera dir lo que 's pensa, en assumptos religioisos no 's vol permetre ni senyalar al clero ni a cap acte del catolicisme, y per la més petita demostració de fer us del dret del escriptor en aquest sentit, ja té el moment la corresponent denuncia entre cap y coll per suposat escarni als dogmas catòlicas.

Y com encara que en las causas criminals que per las tals denuncias s' incoan no s' hi hagi de tómer casi may que pagan acabar ab una condemna, com ab la incoació dels processos, presons preventivas y fianças ja n'hi ha més que prou pera rebotar a qui no s'apiga nadar y guardar la roba en aquest revolt mar de persecucions premeditadas, d' aixó 's desprén, sempre que 'ns caa demunt una tongada de denuncias tant al engrós com la present, que de lo que 's tracta es de veure si tenim prou bones espallas pera resistir la tempestat, paig molts son los periòdics que a las tres ó quatre causes criminals que tenen demunt se veuben obligats a desaparèixer.

Mes nosaltres en aquestes llyuyas ja tenim probada nostra pell dura y acreditada nostra constancia, paig igual sabem escriure La TRAMONTANA desde la presó com desde casa nostra é igualment digna la sostenim y la sostindrem ab persecucions com sense ellas, mentres no ens falti 'l apoyo del poble liberal avançat, ònich ab qui volem tractes y de qui sollicitem son favor.

Ja ho tenen entés los clericals incitadors de nostros persecucions. Y poden continuar.

CAPITALISTAS EN HUELGA

Varias vegadas havem sostingut que las cia-

ases anomenadas conservadoras eran las més revolucionarias, per quant eran las primeras en sublevarse sempre que a sos interessos se tocava, los per qui volgués.

Y aquesta opinió s' ha vingut a robaruir una vegada més en virtut d' una huelga especialissima ab la que dificilment ningú podia contarhi: la huelga dels bolistas de Madrid.

Los que per vici ó per ofici jogan a la bolsa, disten molt de ser anarquistas, proletaris, descomissats ni res que s' hi assemblí; donchs a pesar d' aixó, al toparse lo dia primer del corrent mes ab un impost sobre las operaciones ab que especulan, s' han convertit en impenitents demagogos y han apelat als procediments socialistes, ells, los quins voldrien veure cremats y ventadas las cendras de tots los partidaris de las reivindicacions obreras.

Y cuydado que en la huelga dels bolistas de Madrid las coaccions dels huelguistas no han sigut allí nominals com sempre que 's tracta de huelgas d' obrers; allí si algun corredor, agent de bolsa, intentava fer alguna operació, lo sabetejavan de ferm a garrotadas, sens temor a que policia ni civils sortissen a intervenir pera garantir la llibertat del treball.

Al revés; oficiosament lo govern, burgés també d' aquesta qüestió, com a cobrador del impost quin pago se resisteix, ha declarat que suspensaria 'l cobro del citat impost tan prompte com se posesin en tranquilhitat los bolistas.

De modo, que igual los telegrafistas, que las matmanyeras, que 'ls bolistas de Madrid han guanyat la huelga contra los poders constituits, lo que ve a ser igual que guanyar una batalla contra 'l principi d' autoritat.

Y no hi ha que estranyar que aixó ho hagin fet los bolistas, la gent del capital, puig ja podreu tenir per ben entés, per ara y per sempre, que la gent que 's diu conservadora no vol més que conservar sos irritants privilegis, y que es sempre la primera que está dispòsada a la rebelió a la més minima en que se 'ls perjudiqui ó que no més se tracti d' igualarlos als que 's tenen de guanyar la vida ab un honorit treball.

BULLANGA MADRILENYA

Los conservadors están deixats de la mà de tothom.

Los darrers temps de son domini resultan altament calamitosos, y surten a més de conflicte per dia.

De las irregularitats y diaubaxs dels funcionaris públics ja ningú 'n fa cas, porque es precis ficar la atenció en calamitats molt més grossas.

Los carters l' un dia, los telegrafistas l' altre, los treballadors sempre, y tothom de tant en tant, están que trinan contra la actual situació, esperant cambis de trascendencia en las esferas gubernamentals pera poder sortir d' aquest habilluc que 'ns correa.

Al país productor que no pot viure, se l' esquilma ab nous impostos; al acaparador de la riquesa pública, que rebenta de sobras de diner y de vicis, se li facilitan sempre nous modos de continuar son predominio, son monopoli y sa explotació. La divisa del partit dominant es protecció al poderis; guerra al humil.

D' aquí naix lo malestar general per tothom menos per uns quants corruptes en l' agiotisme y la demoralisació que s' inflicions en tots los organismes del Estat. Y de aquí naixen sovint solas, espontànies com los bolets, qüestions de ordre públich com las de Barcelona y Bilbao y bullangas com las de las venedoras de verduras de Madrid.

Per espay de dos ó tres dias, los carrers de la capital d' Espanya han estat convertits en mercat de Calif.

Però aixó qué importa? Si 'ls amotinats inspiaran prou respecte ó arriban a fer por, lo govern ja capitularà ab ells; si en cambi se tracta de pelons, llavors... jah, llavors! los garrots de la policia, los sabres dels civils ó en últim cas

los consells de guerra s' encarregan de restablir a sanch y a foch l' equilibri de la legalitat.

Las marmanyeras de las plansas de Madrid no 's volgueren avenir a pagar un recàrrech per sos puestos, que en algún cas passava per cada dia d' un ral a una peseta. Y las marmanyeras s' amotinaren; se declararen en huelga, ni més ni menos que 'ls bolistas y pel mateix motiu.

Pero aquí 's tractava de poble baix, encor que de donas, y las coaccions, ó lo que los que fossen, no tenien de quedar sense correctiu.

Y han hagut cargos, pedradas, tires, etcòtera, resultant varios morts y ferits, y entre 'ls primers una dona y un noi.

Be y què? dihen los del partit dominant, Governar es resistir, y si resistint no 's va las victimas, la resistencia no val la pena. Aquí tenim per mostra 'l Brasi que está cremat sempre que a Barcelona se proclama 'l estat de siti y no corra la sanch al engrós.

Tal es la corona que está posant a sa dominació lo partit de las conservas, que aixis que desapareixi com a tal partit tota la gent d' un dit de front se n' alegrarà.

Ja han passat los temps en que paga dirse, com ara 's pot aplicar a la bullanga madrilenya:

No es nada: unos cuantos muertos. PUEDE EL BAILE CONTINUAR.

Masqueta 4 Juriol de 1902

Apreciat amic!: La miseria cada dia s' desrolla més en aquesta degradada comarca per haver quedat destruidas las vinyas a consecuencia de la sequera, y a pesar d' aixó vegen obligats los labregos a satisfer la contribució s' Estat y a demés impostos.

Fentes impossible sostinir per més temps las cargas que aquests gobernos monstruòs imposan al treballador de la terra, gran número d'ells han tingut de acontentarse de aquesta vila en busca de millor país, y al que forçosament hi ha sigut prefill vengut aquesta, no ha tingut altre remey que dedicarse a sembradura; mes com aquestos terrenos no son proporcionats per dita planta, resulta que 'ls jornals son molts y 'l valor dels fruits son poch; y jarrabada la hora de recullir aquesta fruita regala ab sanch del seu cor, algunes hianadats han passat per las vinyas de sos rebassages y se han emportat las garelles (ó garres) de blat, que han crescut per conveniència de la vista de tal conducta, reina gran desconson en aquesta comarca.

Aquí senyora, ab lo seu modo de obrar, han probat no coneixe la caritat, la honra ni la vergonya. Tot ells tenen coneixements sobrats pera veure que están en un error de conciencia; ells son los que haurien d' ensenyar lo bon exemple y obrir los medis possibles perque 'l cultiverador de la terra 's guanyen aquesta, no que mitjançant la vista de tal conducta, reina gran desconson en aquesta comarca.

Aquí senyora, ab lo seu modo de obrar, han probat no coneixe la caritat, la honra ni la vergonya. Tot ells tenen coneixements sobrats pera veure que están en un error de conciencia; ells son los que haurien d' ensenyar lo bon exemple y obrir los medis possibles perque 'l cultiverador de la terra 's guanyen aquesta, no que mitjançant la vista de tal conducta, reina gran desconson en aquesta comarca.

Pa quatre ó cinch anys que la miseria va aumentant cada dia més y fins a la fetxa ningú se ha separat de la via legal; no comprenem, sempre hianadats que si obrim en aquesta forma ensenyem lo que ha de fer aquell que ha acabat lo pa, que son los més en aquesta vila?

Si, Sr. Director, aquesta es la conducta que seguiten los hianadats d' aquesta comarca; anunciantli que lo qui ha obrat més descaradament ha sigut lo cone gut per Rimondet.

Ojo pues, rebassages; es precis que sens darna punt de repos no constituïm en societat de defensas.

Convidors de la terra! quan en épocas electorales se vinguin pera explotar vostros conciencia, sapi-gueu despreciar, y feu que aquest dret tan sagrat que os concedeix la ley servexi per defensa de vostros interessos.

Lo CORRESPONSAL

SUCCÉS INESPERAT

Després de passar la nit rondant per dintre de casa sufrintus un lamen de dolor que cert calia me caureva, si s' m' va vencer la nit y sobre 'l litl vaig llirarme per lograr descansar un poch de apesarat que 'm trobava.

La nit anava espirant: lo dia ja despuntava; y de altivol campar, las quatre n' eran tocadas.

Un' hora faria, al menya, que dormint, tranquil, m' estava

GIORDANO BRUNO A SOS JUTGES

(Traducció de A. Lluchena.)

—Diguen quin fou mon crime... Lo sospitú susquerat... Y m' accese ab un ay abest no vaig faller...
Cromosoni que ben propie hont g'avia la figura...
La historia una estoria sens falte erigida...
Ja se a lo que condempna vostra elencia suma...

Digneu a vostre Pape non a la mort m' estrage;
non adreus los que morren...
Digneu que a ayunt non m' estrage de g'ay deo...
non no a aquest Deu sinistre, ab mil penones y vites...

En nom del Pare, del Fill y del
Germà del Fiscal, de tots los parents,
amichs y coneguts de tothom que tinga ascen-
dent, influència, amistat o deutes morals o ma-
terials ab qui rent la causa primers de totes
nostres denúncias formula l' genesis de las per-
sonacions que per nostre mal cap y heréticas
aficions temia de saldir; lem formal acte de
contició al comensar avuy de nou aquesta
secció tan inquisitorialment tractada pel be de
las nostras sinietas, y tocats ja de la gracia
de Deu, lem saber a nostras llegidors que ja
havem obert nostras ulls a la te cega, y que
d' avuy en avant troberem aquí mateix lo bés-
sum pare curarse totes las feridas que deuen
tenir al cor a conseqüencia de passadas lectu-
ras d' aquesta secció, que ¡ay! com las aurentas
de la canoa, ja no tornarán.
Fit y tocs en lo camí de la fe, amantíssims
lectors meus germans en Jesucrist, y la nostra
ànima serà salva bevent las ayguas puras y
cristal·lines de la religió de nostras avis allí
mateix abant abans saborejavem lo fel de la
impietat, que per una monstruositat dels sen-
tits corporals, trobavam dols com la mel, y que
nols podem distingir fins y a tan bon punt com
nos ha tocat la gracia de Deu, que aquesta ve-
rada nos ha vingut sens dubte per voluntat di-
vina e intermediació del Sr. Fiscal. Amen.

Lo divendres al vespre sortí de nostra ciutat en
un tren de mercaderias una devota pelgrinació

de llises, miquels, reparadors y altres germans
en Jesucrist, que anavan a Montserrat creyóm
que a donarli gracias, a la verje per la conversió
del redactor de La TRAMONTANA encarregat
d' aquesta secció de Mal Temps, que tan cambia-
da estarà d' avuy en avant.

Sortiren nostras estimats germans miquels y
reparadors ab la compungió y reculliment de
costums, y a las onze de la nit arribaren a la es-
tació de Monistrol, emprehent luego la caminata
a peu cap al monestir resant pel camí ab tota
devoció, visitant allí la flocha sagrats ab cara com-
pungida, dejunant casi tot lo dia la major part
d' ells, y en fi, retornant lo dilluns després de ha-
ver rebut la benedicció del abad, contents y lie-
gers de cos tant com nets de conciencia, y ab las
conseqüents ganas de tornarhi per las bonas obras
de pietat y devoció fetas tan religiosament.

Si tothom fes aixó continuament en aquest
mon... ¡que n' aniriam de bé!
(És aixís, Sr. Fiscal, com li agrada y no cal
temer denuncia?)

En tot moti s' hi veu la mà de Satanás, que
s' hi manifesta sempre ab fins revolucionaris.

Quan las desenfrenadas turbas amotinadas an-
avant eridan desafortunadament pel carrer de Toledo
de Madrid, s' encorará a passar per allí en cotxe l'
senyor bisbe, y la revolucionaris dirigiren llavors
sa furia contra l' representant de Deu, donantli
una infernal xiulada que ni que allí hi haguessin
hagut trenta mil dimonis haurian mogut més
burgit.

Sa Eminencia Il·lustríssima y Reverendíssima, ab
la mansuetud que caracteriza sempre al alt clero
catòlic de tot arreu, prengué ab prudencia y re-
signació aquells crits y aquelles injurias, que la fé
en Jesucrist casi li feren semblar aplausos, pre-
gant a Deu per la conversió dels que van errats,
y benehint desde l' fons de son cor als que aixís
per voluntat divina li posavan a prova sa virtut y
sas creencias.

D' ensa de la conversió del redactor encarregat
d' aquesta secció, que ja no ns venen cartes de
fora més que pera contarnos las excelencias de la
vida contemplativa y la virtut dels irreprochables
respectius reverents.

En lo número pròxim comensarem a publicar
ad majorem Dei gloriam las corresponents notícies
d' aquestas piadosas misivas.

A Tortosa s' ha cremat lo pont de barcas sobre
l' Ebro, y l' foc, que com a cosa del infern per
força té d' ésser impió, se comunicá fins al palau
episcopal.

Gracias, no obstant, a las oracions del clero
més que als esforços de la gent que treballa pera
apagarlo, no fou res lo del palau del bisbe.

Lo pont quedá totalment destruhit y entre sas
llamas moriren dos obrers pares de familia.

¡Infelissos! De segur que no devian anar a
missa tots los diumenges.

Si aixís ho haguessin fet, de segur que no
haurian mort de tan mala manera.

Tinguemlos presents en las nostras oracions, y
anem per un altre.

M' escriu un feligrés que al sortir lo diumenge
de la plassa de toros, un de la secreta va tractario
a empentas y a reboladas pera ferlo sortir més
depressa.

Caratsual y d' aixó s' queixat
Ell fou huelguista obrer y sabia quin pa s' hi
menja tractant ab aquesta gent.

CANTARELLAS
Por pedirte yo la mano,
me distes un charco, nika,
y al sapiguero ton pare
va clavarte alguna piya.

Tienes nubes como el cielo
y marcos como el mar,
y un genit tan poca-soita
que ningú l' pot aguantar.

Anche solaba yo
que un agujero me metida,
y era un hombre ab vestis negro
que crech n' excomunicava.

La Mujer en el Cristianismo
per Cristóbal Litrán
con el prólogo
La Mujer ante la Ciencia
per Odón de Buen
Forma un elegante libro de 96 páginas con
bonita cubierta de color, conteniendo y comentando
las más notables y sabrosas barbaridades con que
los padres de la Iglesia han villipendiado a la Mujer.
Precio 2 reales.— Encuadrado en tela, 1 peseta.

Primera ratlla vertical y horizontal, consonant Se-
gona, part del globo. Tercera, nom de dona. Quarta,
nom de dona. Quinta, poble catalá. Sexta, part del
sucell Septima, vocal.

XARADA
Lo total monsen Badó
molt festeja a la dos terças,
y sempre ha dos al balcó
li está fent lo prima inversa.

GEOGLIFICH
K K K
x x x
O
N I

SOLUCIONS
A LAS CATORCIAS DEL NÚMERO DARRER
Ieraga—Ri-la.
Tridaga—Ramos. Agra. Mil. Os. M.
Geroglifich—Don per don con.

¡OÍDO A LA GABIA!!
RATAS DE LA TRAMONTANA
Illustration of a cage with rats and a person.

S' adverteix als que la cosa d' un any ó més
eran corresponsals de La TRAMONTANA a La
Biabal, Torelló, Badalona, Manlleu, Espiuga
de Francolí, Olot, Terrassa, Picamoixons, Sant
Hilari, Sant Fructuós, Sant Feliu de Codines,
Llaúri, Tortosa, Benicarló, Tivissa y Sant Fe-
liu de Llobregat, aixís com a alguns altres que
no anomenem y en general a tots los que tenen
comptes vells a pagar en aquesta Administra-
ció, que si no envian part ó partida de sos
deutes, per tot aquest mes, o no demostren sa
impossibilitat material de fer algo en aquest
sentit, a primers del mes entrant enviarém una
nova remesa de ratas a la Gabia, y allí sortiran
a lliur son garbo per consagrats y reconas-
grats en no voler pagar lo que deuen.

ÚLTIMA HORA
Continúa tremenda la persecució
de La TRAMONTANA.
A las setze denúncias referidas se
tenen d' afegir no sabem quantas al
número del dia 24 del mes de Juny,
que acabem de saber que també ha
ha sigut denunciada.

Pujol y Solé, impressors, Tallers, 45, Barcelona.